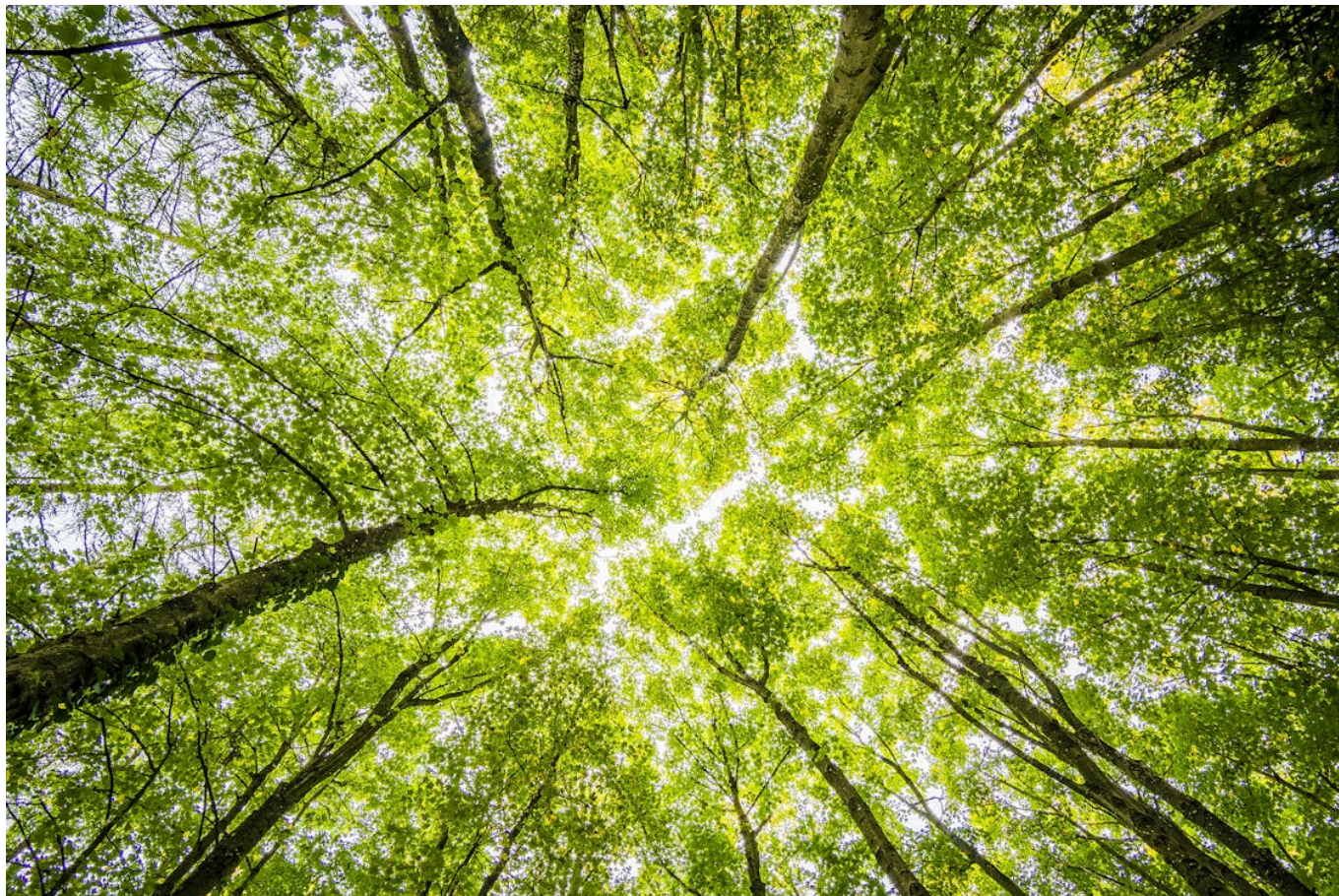

15 kwietnia 2024

Ulotka propagująca przydomowe kompostowanie oraz zapobieganie wytwarzaniu odpadów

Chcesz zostać mistrzem kompostowania?

NATURALNIE!

**Wspólnie działamy na rzecz zielonej Europy.
Biogospodarka o obiegu zamkniętym na przykładzie przydomowego kompostowania bioodpadów.**

Czy wiesz, że? Około 50% odpadów wytwarzanych w naszych domach to odpady organiczne. Mieszkańcy zbierają je do brązowych pojemników. Tymczasem bioodpady mogą być wykorzystane w przydomowym ogródku czy działce rekreacyjnej i to z korzyścią dla środowiska.

Zbierają je w gospodarstwie domowym i zagospodarowują w przydomowym kompostowniku – prowadzisz „podwórkowy GOZ”, czyli Gospodarkę o Obiegu Zamkniętym, a nawet BOZ - Biogospodarkę o Obiegu Zamkniętym. Bioodpady, które nie opuszą twojej posesji i będą zagospodarowane w kompostowniku przyniosą Ci same korzyści:

- otrzymasz własny, w pełni ekologiczny, naturalny nawóz – kompost,
- ograniczasz zanieczyszczenie środowiska spowodowane m.in. przez transport tych odpadów do miejsc ich przetwarzania, tym samym redukujesz emisję CO₂ z tym związaną,
- zmniejszasz zużycie energii związanej z ich przetworzeniem w zakładach zagospodarowania odpadów,
- jesteś wzorem do naśladowania i mistrzem przydomowego kompostowania.

Pomyśl, jeśli nie u Ciebie, to gdzie w twojej okolicy czy gminie mógłby powstać społeczny – lokalny kompostownik (np. parkowy, omentarny) i zaproponuj jego utworzenie wspólnie z innymi mieszkańcami.

Przygotowanie wartościowego kompostu wymaga jedynie odrobiny chęci i spełnienia kilku warunków.

Sprawdź, jakie to proste!

JAK ZAŁOŻYĆ WŁASNY KOMPOSTOWNIK?

Na początek zaplanuj, gdzie stanie Twój kompostownik.

Powinno to być miejsce, które:

- jest na ubożu
- jest lekko zacienione i osłonięte od wiatru - unikniesz przesuszenia
- posiada przepuszczalne podłoże
- znajduje się na lekkim wzniesieniu, aby nie gromadziła się w nim woda.

JAKI RODZAJ KOMPOSTOWNIKA WYBRAĆ?

Kompostownik możesz kupić, najczęściej w ofertach występują np. drewniane czy z siatki metalowej. Możesz też wykonać go samodzielnie z przedmiotów, które nie są już Ci potrzebne i dasz im drugie życie. Inspiracji szukaj w sąsiedztwie lub w Internecie.

UKŁADAJ WARSTWY - KROK PO KROKU.

Aby proces przebiegał prawidłowo i bez przykrych zapachów, układaj warstwowo materiał:

1. Dno kompostownika wyścielaj pociętymi gałęziami i grubymi łodygami roślin.
2. Kolejną warstwę stwórz z ziemi lub dojrzałego kompostu.
3. Następnie stopniowo dokładaj odpady organiczne, aż powstanie ok. 20 cm warstwa.
4. Warstwę tę przesyń ziemią lub gliną (2-4 cm) i posyp wapnem, dolomitem lub kredą.
5. Na takim podłożu układaj następną warstwę odpadów organicznych z kuchni.

► Zaleca się zachowanie stosunku 2:1 materiałów brązowych do zielonych.
► Pamiętaj o mieszaniu kompostu. Jak często?

Raz na tydzień: jeśli masz kompostownik beczkowy. Możesz po prostu obracać beczkę kilka razy, aby wymieszać zawartość.

Raz na dwa tygodnie: jeśli korzystasz z kompostownika przydomowego lub skrzyniowego. Możesz użyć wideł ogrodowych lub łopaty do wymieszania zawartości. Regularne mieszanie kompostu jest kluczowe dla utrzymania odpowiednich warunków rozkładu organicznych odpadów, przyspiesza proces kompostowania oraz zapewnia dostęp powietrza i zapobiega nieprzyjemnym zapachom i gniciu.

► Przykryj kompostownik warstwą liści lub workiem jutowym, aby zachował ciepło i wilgoć.

Ulotka propagująca przydomowe kompostowanie oraz zapobieganie wytwarzaniu odpadów | 3

Iceland
Liechtenstein
Norway
grates

Norway
grates

- ▶ Pilnij wilgotności kompostownika – suchy zroś wodą.
- ▶ Unikaj przelania, bo może to doprowadzić do gnicia i nieprzyjemnego zapachu.
- ▶ Przelany kompost wymieszaj i przelóż niezadrukowanymi kartkami papieru lub opakowaniami po jajkach – tzw. wytłoczkami.

Dojrzały kompost jest ciemny, luźny, przypominający strukturę gleby, posiada przyjemny, ziemisty aromat. Przykry zapach jest oznaką, że kompost trzeba wymieszać. Wykorzystywanie kompostu w ogrodzie czyni glebę przewiewną i pulchną. To doskonały sposób na jej użyczenie w sposób ekologiczny.

ZAKŁADANIE KOMPOSTOWNIKA - KIEDY NAJLEPSZY NA TO CZAS?

Kompostownik załóż wiosną, to żyzna ziemia do jesiennego ogródka. Załóż go przy dodatnich temperaturach. Wielkość kompostownika dostosuj do swoich potrzeb. Maksymalne wymiary to 1,5 m wysokości i 1-2 m² pojemności.

CO KOMPOSTOWAĆ, A CZEGO NIE WRZUCAĆ DO KOMPOSTOWNIKA?

Do kompostowania nadają się:

1. **Odpady kuchenne:** warzywa, owoce, skorupki jaj, fusy z herbaty i kawy.
2. **Resztki ogrodowe:** trawa, liście, gałązki, chwasty bez nasion i kwiaty.
3. **Papier i karton:** niezadrukowany papier, karton, ręczniki i chusteczki papierowe.
4. **Drewno:** umiarkowane ilości gałęzi, kory lub trocin pomagają przewietrzyć kompost.
5. **Popiół drzewny:** są źródłem węgla i minerałów (potas i wapń).

Nie wrzucaj do kompostownika np.:

1. **Mięsa i ryb:** tłuszcze i białka przyciągają szkodniki i powodują nieprzyjemny zapach.
2. **olejów:** utrudniają rozkład, wabią zwierzęta. Powodują problemy z zapachem.
3. **Roślin zaatakowanych chorobami:** stwarzają ryzyko rozprzestrzenienia się chorób.
4. **Chwastów z nasionami:** są trudne do zniszczenia w procesie kompostowania, dlatego najlepiej unikać dodawania roślin z dużą ilością nasion.
5. **Odchodów zwierząt domowych:** zawierają patogeny.

Iceland
Liechtenstein
Norway
grates

Norway
grates

JAK DŁUGO TRWA PROCES KOMPOSTOWANIA?

Czas dojrzewania kompostu różni się od rodzaju kompostownika i przestrzegania podstawowych zasad kompostowania. Trwa on od 6 miesięcy do 2 lat.

JAK ZAPOBIEGAĆ WYTWARZANIU ODPADÓW - KILKA CENNYCH WSKAZÓWEK.

- Zamiast wyrzucać, wymieniaj się przedmiotami, których nie używasz albo przekazuj je potrzebującym.
- Naprawiaj produkty, które posiadasz.
- Kupuj tyle, ile naprawdę potrzebujesz.
- Kupuj produkty w opakowaniach zwrotnych, które można powtórnie wykorzystać: zamiast butelek plastikowych kupuj butelki szklane.
- Unikaj jednorazowych naczyń.

Pamiętaj! traktuj bloodpady, jako cenne surowce, bo RAZEM TWORZYMY EKOŚWIĘTOKRZYSKIE!

Fundacja Edukacji i Dialogu Społecznego PRO CIVIS - z siedzibą w Kielcach została utworzona w grudniu 2007 roku. PRO CIVIS koncentruje swoje działania na takich obszarach merytorycznych, jak: biogospodarka i gospodarka obiegu zamkniętego, rozwój zrównoważony, innowacje ekologiczne oraz odnawialne źródła energii i efektywność energetyczna. PRO CIVIS realizuje projekty międzynarodowe z udziałem wiodących w dziedzinie zielonej transformacji europejskich podmiotów badawczych i innowacyjnych.

Projekt „BioGoLocal - Wdrażanie biogospodarki obiegu zamkniętego na poziomie lokalnym” jest realizowany przez Fundację PRO CIVIS wspólnie z partnerem norweskim – firmą Ressurs & Miljø AS z Oslo. Celem projektu jest zidentyfikowanie skutecznych powiązań pomiędzy inicjatywami o charakterze strategicznym, programowym i politycznym, a podejmowaniem przez nowe podmioty działalności gospodarczej w zakresie biogospodarki.

Projekt jest finansowany ze środków Funduszu Współpracy Dwustronnej Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021 i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021.

Wspólnie działamy na rzecz Zielonej i Konkurencyjnej Europy!

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

Pro Civis
Fundacja Edukacji i Dialogu Społecznego